

פתרון משימה 23: משכורות גדלות?

מאפייני המשימה:

- משמעות המושגים ממוצע וחציון
- שינוי לאורך זמן של ממוצע ושל חציון במגמות הפוכות זו לזו
- בחירת מדד מרכזי לצורך אפיון של התפלגות נתונים.

שאלה 1 התבוננו בטבלה וענו אילו מסקנות ניתן להסיק מן הנתונים בטבלה.

- א. בשנת 1980 מחצית מהמשכורות היו נמוכות מ- 13,500 זד. **לא**
- ב. בשנת 1990 מחצית מהמשכורות היו גבוהות או שוות ל- 13,700 זד. **כן**
- ג. בשנת 2000 מחצית מהמשכורות היו בין 13,500 זד ובין 15,777 זד. **לא**
- ד. בשנת 1980 רוב המשכורות היו בסך 13,500 זד, או קרובות לסכום זה. **לא**

שאלה 2 בכמה אחוזים קטנה המשכורת החציונית משנת 1980 לשנת 1990?

משנת 1980 לשנת 1990, קטנה המשכורת החציונית בכ- 11.6%:
$$(15500-13700)/15500 \approx 0.116$$

שאלה 3 בכמה אחוזים גדלה המשכורת הממוצעת משנת 1990 לשנת 2000?

משנת 1990 עד שנת 2000, גדלה המשכורת הממוצעת בכ- 14%:
$$(15777-13850)/13850 \approx 0.139$$

שאלה 4 במדינת זדלנד מוגדר קו העוני על-פי נתוני המשכורות של העובדים: קו העוני הוא מחצית המשכורת החציונית. על פי הגדרה זו:

- א. קו העוני במדינת זדלנד בשנת 1980 הוא 7,750 זד. **כן**
- ב. 25% מתושבי זדלנד חיים מתחת לקו העוני בכל שנה. **לא**

הסבר: 50% המשכורות הנמוכות אינן מפורזות באופן אחיד על פני הטווח הנע בין השכר המינימאלי לשכר החציוני. כלומר, מחצית השכר החציוני, איננה נקודת חתך המחלקת את 50% המשכורות לשני חלקים, שבכל אחד מהם מצויות 25% מכלל

המשכורות.

ג. **לפי נתוני הטבלה, המשכורת החציונית קטנה עם השנים ואיתה גם קו העוני.**
הסבירו את מצבו של אדם שהרוויח 6,800 ז"ד ביחס לקו העוני, בשנת 1990 ובשנת 2000.

בשנת 1990, אדם שהרוויח 6,800 ז"ד, נמצא מתחת לקו העוני שעמד באותה שנה על 6,850 ז"ד. לעומת זאת, בשנת 2000, אדם שהרוויח 6,800 ז"ד, למרות שלא חלה עלייה במשכורתו משנת 1990, נמצא מעל קו העוני, שהגיע בשנה זו ל 6,750 ז"ד.

שאלה 5 **נתוני הטבלה מלמדים כי המשכורת החציונית קטנה בתקופה 1980–2000, ואילו המשכורת הממוצעת גדלה בתקופת זמן זו. תופעה זו מלמדת על מצב של הגדלת אי-השוויון בהכנסות. הסבירו טענה זו.**

אם המשכורות של כל העובדים היו גדלות, היתה גדלה המשכורת הממוצעת, ואיתה גם המשכורת החציונית. ולהיפך, אם היו קטנות המשכורות של כל העובדים, היתה קטנה המשכורת הממוצעת, ואיתה גם המשכורת החציונית. על פי הנתונים בטבלה, המשכורת החציונית קטנה, והמשכורת הממוצעת גדלה. יש להניח כי זו תוצאה של הקטנת המשכורות הבינוניות, הגורמת להקטנת המשכורת החציונית, ושל הגדלת המשכורות הגבוהות בצורה משמעותית, הגורמת להגדלת המשכורת הממוצעת, למרות הקטנת המשכורות הנמוכות יותר. אי השוויון בהכנסות גדל, מכיוון שבעלי ההכנסות הגבוהות מתעשרים עוד יותר, ובעלי ההכנסות הבינוניות נעשים עניים יותר.

שאלה 6 **מה לדעתכם, עשויה להיות הדרך המועדפת על ארגוני העובדים בזדלנד לייצוג מצב המשכורות של האזרחים? הסבירו את תשובתכם.**

ארגוני העובדים מעוניינים, מטבע הדברים, בהגדלת שכרם של העובדים. הם יבחרו להציג את המצב הקיים של השכר במדינה בעזרת המדד בעל הערך הקטן ביותר. לפיכך, בשנת 1980, העדיפו לייצג את המשכורות במדינה בעזרת המשכורת הממוצעת. בשנים שלאחר מכן, העדיפו לייצג את המשכורות בעזרת המשכורת החציונית. יש אפשרות גם להסבר אחר, לדוגמה, ארגוני העובדים יעדיפו להציג בנוסף גם את המשכורות החציוניות של השנים הקודמות, כדי להדגיש את הירידה התלולה בשכר במדינת זדלנד.